

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра медсестринства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-методичної роботи Л.І. Фалько
2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Ступінь вищої освіти «бакалавр»

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 223 «Медсестринство»

Спеціалізація: медсестринство

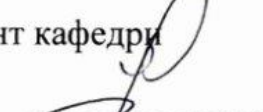
2019-2020 навчальний рік

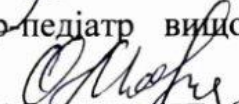
Робоча програма переддипломної практики з медсестринства для студентів четвертого курсу ступеня вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю 223 «Медсестринство»

Розробники:

Габрель Роман Тарасович, кандидат медичних наук, доцент кафедри медсестринства (Габрель Р.Т.)

Гаєвський Сергій Олександрович, кандидат медичних наук, доцент кафедри медсестринства (Гаєвський С.О.)

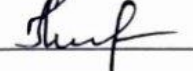
Володка Наталя Анатоліївна, доцент кафедри медсестринства (Володка Н.А.)

Марусіч Ольга Олександрівна, лікар-педіатр вищої категорії, старший викладач кафедри медсестринства (Марусіч О.О.)

Магденко Ганна Казимірівна, кандидат медичних наук, доцент кафедри медсестринства (Магденко Г.К.)

Робоча програма затвердження на засіданні кафедри медсестринства

Протокол від "28" 08 2019 року № 1

Завідувач кафедри медсестринства (Габрель Р.Т.)

ВСТУП

Практика здобувачів вищої освіти за освітньою програмою 223 «Медсестринство» є невід'ємною складовою частиною навчального процесу. Переддипломна практика є завершальним етапом і передбачає навчання умінню правильно клінічно мислити, оцінювати стан пацієнта, досконало володіти технікою медсестринських маніпуляцій, складати план медсестринського догляду за пацієнтом, проводити медсестринську діагностику, визначати проблеми пацієнта, складати і здійснювати медсестринський процес, оцінювати його результати, вибирати правильну тактику під час надання невідкладної долікарської допомоги, проводити профілактичні заходи, пропагувати здоровий спосіб життя, дотримуватися основних принципів сестринської медичної етики та деонтології, інфекційної безпеки. Зважаючи на структурований поділ програми, протягом практики майбутні медичні сестри удосконалюють практичні вміння з медсестринства у внутрішній медицині, з медсестринства в хірургії, з медсестринства в педіатрії та сімейній медицині. При проведенні практики слід керуватися навчальним планом, програмами, чинними наказами Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України та положенням про проведення практики.

Переддипломна практика передбачає вдосконалення вмінь і навичок студентів в умовах стаціонарних відділень, денного стаціонару, стаціонару на дому, центрах первинної медико-санітарної допомоги, які відповідають сучасним вимогам проведення навчального процесу, де вони братимуть участь у роботі медичних сестер на постах, у палатах інтенсивної терапії, невідкладної допомоги, в маніпуляційних, під час підготовки пацієнтів до проведення досліджень і маніпуляцій, доглядати та спостерігати за хворими, виконувати всі навички маніпуляційної техніки, здійснювати медсестринський процес під час роботи з пацієнтами на всіх етапах медичної

допомоги, у роботі старшої сестри відділення чи головної сестри лікувально-профілактичного закладу.

За навчальним планом переддипломна практика проходить у VIII семестрі : 4 тижні на початку навчального семестру та 2 тижні по закінченню, перед державною атестацією. Тривалість переддипломної практики становить 270 годин (9 кредитів) і складає в загальній кількості 6 тижнів, а саме :

у закладах медичної допомоги первинного, вторинного та третинного рівня на початку восьмого семестру 4 тижні :

№	Відділення	Дні	Години	
			Робота у відділенні	Самостійна робота
1	Терапевтичного спрямування	5	30	15
2	Хірургічного спрямування	5	30	15
3	Педіатричні відділення, лікарні	5	30	15
4.	Центри первинної медико-санітарної допомоги	5	30	15
Разом:			120	60
Всього:			180 (6 кредитів)	

2 тижні наприкінці навчального восьмого семестру, перед державною атестацією:

№	Відділення	Дні	Години	
			Робота у відділенні	Самостійна робота
1	Терапевтичного спрямування	5	30	15
2	Хірургічного спрямування	5	30	15
Разом:			60	30
Всього:			90 (3кредити)	

Під час проходження практики 1/3 від загального обсягу часу виділяється на самостійну роботу, яка включає удосконалення засвоєних практичних навичок, роботу в бібліотеці, написання історій хвороб та санітарно-освітню роботу. Практика здобувачів вищої освіти проводиться на

базах лікувально-профілактичних закладів, з якими укладено договори вищим навчальним закладом ПВНЗ «Медико-Природничий Університет», відповідно до вимог програми. Умовою якісної підготовки здобувачів вищої освіти під час проходження практики є дотримання єдиних вимог до техніки виконання маніпуляцій на базах лікувально-профілактичних закладів, які забезпечуються співпрацею методичних, загальних і безпосередніх керівників. Тривалість робочого тижня студентів становить 30 год і 15 год для самостійної роботи. На період практики студентів розподіляють за графіком по декілька осіб на робочі місця медичних сестер відділення.

Обов'язки здобувачів вищої освіти на практиці:

- своєчасно прибути на базу практики;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- виконувати всі завдання, що передбачаються програмою практики та правила внутрішнього розпорядку лікувально-профілактичного закладу;
- подати до коледжу щоденник практики, характеристики та індивідуально виконані завдання;
- відповідати за виконану роботу та її результати на рівні зі штатними працівниками лікувального закладу;
- брати активну участь у суспільному житті колективу лікарні (п'ятихвилинки, конференції, конкурси тощо); по закінченні практики брати участь у підсумковій конференції;
- дотримуватися правил медичної етики;
- проводити санітарно-освітню роботу з пацієнтами та їхніми родичами;
- своєчасно скласти залік з практики.

Обов'язки методичного керівника практики:

- здійснювати зв'язок з керівниками практики від лікувальних закладів;
- скласти графік проходження практики студентами відповідно до програми;

- брати участь у розподілі студентів по робочих місцях;
- здійснювати контроль за веденням щоденників практикантами, ходом виконання програми;
- надавати методичну допомогу з техніки виконання маніпуляцій, елементів догляду за хворими, питань надання невідкладної допомоги;
- розробляти тематику індивідуальних завдань, перевіряти їх виконання;
- проводити зі здобувачами вищої освіти конференції, семінари за розділами програми;
- оцінювати результати виконання студентами програми практики;
- своєчасно проводити контроль за ходом практики на лікувальних базах;
- вести облік відвідування здобувачами вищої освіти практики;
- брати активну участь у підготовці диференційованого заліку з практики;
- своєчасно інформувати навчальну частину університету про хід практики на базах;
- збирати відгуки про випускників вищих навчальних медичних закладів, які працюють у лікувально-профілактичних закладах.

Мета і завдання практики :

Переддипломна практика є завершальним етапом підготовки фахівців. Вона проводиться після закінчення теоретичного і практичного курсів та успішного складання заліків, екзаменів, які передбачені навчальним планом.

Метою практики є: узагальнення та поглиблення знань; удосконалення професійних навичок та вмінь зі спеціальності; перевірка можливостей самостійної роботи майбутнього спеціаліста за освітньою програмою 223 «Медсестринство» та володіти відповідними компетентностями, а саме:

загальними:

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного)

суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- Визначеність і наполегливість поставлених завдань і взятих обов'язків;
- Здатність приймати обґрунтовані рішення;
- Здатність працювати в команді;
- Навички міжособистісної взаємодії;
- Здатність діяти на основі етичних міркувань.

фаховими:

- Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній медсестринській практиці.
- Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка, діагноз) обмежень, можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.
- Задоволення потреб пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції

індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками.

- Застосовування медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення приватності/інтимності, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.
- Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби.
- Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовки їх до діагностичних досліджень чи забору біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.
- Збереження власного здоров'я медичної сестри при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта.
- Профілактична діяльність медичної сестри направлена на збереження і зміцнення здоров'я, попередження захворювань й інформування та навчання пацієнта та членів його родини.
- Здатність здійснювати організацію, впровадження та контроль медсестринського процесу в паліативній та хоспісній допомозі.
- Здатність до організації надання медичної допомоги за принципом сімейної медицини.

- Здатність проводити медичну та соціальну реабілітацію з метою відновлення здоров'я населення.
- Здатність орієнтуватися у визначенні групової належності лікарських засобів, особливостях їх фармакокінетики та фармакодинаміки
- Здатність виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження.
- Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах.
- Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час.
- Здатність організовувати та управляти медсестринським структурним підрозділом (лідерство та менеджмент).

По закінченні практики здобувачі вищої освіти повинні знати:

- основи законодавства України про охорону здоров'я, постанови Уряду України з питань охорони здоров'я і навколишнього середовища; організаційну структуру, правові та економічні аспекти діяльності лікувально-профілактичних закладів, методика статистичних досліджень, правила техніки безпеки під час роботи з медичним інструментарієм і обладнанням, питання організаційної діяльності екстремальної медичної служби цивільної оборони;
- анатомо-фізіологічні, вікові, статеві, психологічні особливості здорової і хворої людини, причини і фактори ризику виникнення патологічних процесів в організмі, механізм їх виникнення і розвитку, причини і фактори ризику виникнення патологічних процесів в організмі, механізм їх виникнення і розвитку;
- основи фармакотерапії, сумісність, дозування і методику введення в організм лікарських засобів, правила обліку, виписування і зберігання лікарських препаратів;
- етіологію, симптоматику захворювань людини.

- сучасні методи обстеження і діагностики, принципи лікування і догляду за хворим, особливості патології людини в різні вікові періоди;
- особливості спостереження та догляду за пацієнтами при різних видах патології;
- долікарську допомогу при невідкладних станах у дорослих і дітей;
- етапи сестринського процесу під час догляду за пацієнтами;
- основи медичної інформатики та правила оформлення медичної документації;
- основи медсестринської етики та деонтології;
- принципи профілактики захворювань і основи здорового способу життя, методи санітарно-гігієнічного та епідеміологічного обстеження, специфічну профілактику захворювань, основи раціонального харчування, дієти і оптимального режиму праці та побуту, питання охорони здоров'я матері і дитини, методи санітарно-освітньої роботи;
- правила професійного спілкування;
- організацію роботи медичного персоналу відділень;
- правила охорони праці та техніки безпеки.

ЗМІСТ

МЕДСЕСТРИНСТВО У ВНУТРІШНІЙ МЕДИЦИНІ

Студенти повинні знати:

- Законодавство України про охорону здоров'я;
- посадові обов'язки медичної сестри, накази та інструкції, які регламентують роботу відділення;
- правила техніки безпеки під час роботи;
- долікарську допомогу при невідкладних станах;
- дієтичні столи, основи раціонального харчування;
- основи медсестринської етики та деонтології;
- основні етапи сестринського процесу;

- загальні питання первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини, амбулаторнополіклінічної, швидкої медичної допомоги;
- основні прояви захворювань внутрішніх органів;
- тактику дій медичного персоналу в разі виявлення пацієнта, підозрілого щодо особливо небезпечної інфекції.

Студенти повинні вміти:

- володіти навичками професіонального спілкування;
- здійснювати медсестринський процес під час догляду за пацієнтами із захворюваннями внутрішніх органів; володіти методами обстеження пацієнта в клініці внутрішніх хвороб;
- за даними обстеження визначати стан здоров'я пацієнта та надавати невідкладну долікарську допомогу хворим у разі:
 - нападу бронхіальної астми;
 - легеневої кровотечі;
 - непритомності;
 - колапсу;
 - нападу стенокардії;
 - інфаркту міокарда;
 - гострої лівошлуночкової недостатності;
 - гіпертонічного кризу;
 - блювання;
 - шлунково-кишкової кровотечі;
 - печінкової коліки;
 - ниркової коліки;
 - діабетичної коми;
 - гіпоглікемічної коми;
 - анафілактичного шоку;
 - гострих алергійних станів;

- виконувати заходи, спрямовані на підтримання інфекційної безпеки, санітарно-протиепідемічного та лікувально-охоронного режимів лікарні.

Студенти мають бути поінформовані про:

- основи Законодавства України про охорону праці;
- основні демографічні показники здоров'я населення;
- особливості організації роботи денних і домашніх стаціонарів;
- правила охорони праці, техніки безпеки, електробезпеки та безпеки життєдіяльності;
- сучасні методи обстеження та лікування, догляду і спостереження за пацієнтами терапевтичного профілю.

Робота здобувачів вищої освіти у відділенні регламентується посадовими обов'язками на кожному робочому місці і має бути спрямована на самостійне виконання обов'язкових практичних навичок. Студенти проводять огляд і оцінюють стан здоров'я пацієнта, здійснюють догляд за пацієнтами з різними захворюваннями, готують пацієнтів до лабораторних, інструментальних, функціональних обстежень, беруть участь у їхньому проведенні; працюють з листками призначень на посту медичної сестри, в маніпуляційній, готують маніпуляційну до роботи та проведення маніпуляцій, заповнюють медичну документацію; проводять облік сильнодіючих і наркотичних речовин, здійснюють заходи з дотримання санітарного і лікувально-охоронного режиму відділення; беруть участь у прийманні та передачі чергувань; надають хворим з невідкладними станами долікарську допомогу, виконують призначення лікаря.

Практичні навички:

- реєстрація пацієнтів, госпіталізованих у стаціонар;
- здійснення огляду хворого, оцінювання його стану;
- проведення термометрії із записом результатів у температурному листку;
- визначення частоти і характеру пульсу;

- вимірювання артеріального тиску, його реєстрація;
- робота з листком призначень;
- спостереження за пацієнтами із хронічними захворюваннями;
- підготовка хворих та необхідного обладнання до:
- взяття загального аналізу крові, аналізу крові на вміст глюкози;
- взяття загального аналізу сечі, визначення білка, глюкози і кетонових тіл експрес-методами, діастазу; взяття аналізу сечі за методами Зимницького, Нечипоренка; Резельмана;
- взяття калу на яйця гельмінтів, приховану кров, копрограму;
- здійснення гастроскопії, бронхоскопії, ректороманоскопії, колоноскопії;
- здійснення ультразвукового дослідження органів черевної порожнини;
- здійснення рентгенологічних обстежень травного каналу, нирок, хребта;
- здійснення плевральної та абдомінальної пункції;
- зняття електрокардіограм;
- підготовка маніпуляційного стола до роботи;
- проведення проби на чутливість організму хворого до антибіотиків;
- розрахунок, розчинення та введення антибіотиків;
- виконання внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій;
- заповнення систем для трансфузій і проведення внутрішньовенних вливань;
- введення інсуліну;
- введення олійних розчинів;
- узяття крові на біохімічні і бактеріологічні дослідження;
- проведення дезінфекції, передстерилізаційного очищення інструментарію (шприців, голок, предметів догляду) згідно з чинними наказами, інструкціями та галузевим стандартом;

- проведення контролю якості передстерилізаційного очищення інструментарію на наявність крові і мийних засобів;
- виконання шлункового і дуоденального зондувань;
- промивання шлунка;
- постановка клізм: очисної, сифонної, послаблювальної, лікувальної;
- проведення катетеризації сечового міхура;
- приготування розчинів хлорного вапна, хлораміну, пероксиду водню та інших дезінфекційних засобів; підготовка функціонального ліжка для хворого;
- заміна натільної та постільної білизни;
- годування тяжкохворого;
- виписування, облік і зберігання сильнодіючих, наркотичних та отруйних речовин згідно з чинним наказом; оброблення шкіри, профілактика пролежнів, підмивання хворих;
- подавання судна, сечоприймача та дезінфекція їх;
- подавання зволоженого кисню;
- використання зігрівального компресу, банок, гірчичників, п'явок;
- користування кишеньковим і стаціонарним інгаляторами;
- застосування грілки, міхура з льодом;
- узяття мазків із зівка, носа на мікрофлору;
- збирання мокротиння на дослідження;
- підготовка зондів, катетерів, наконечників до маніпуляцій;
- догляд за вмираючими. Констатація смерті, поводження з трупом;
- надання рекомендації хворим з лікувального харчування;
- проведення профілактичних оглядів;
- участь у складанні статистичних звітів.

МЕДСЕСТРИНСТВО В ХІРУРГІЇ

Студенти повинні знати:

- основні завдання хірургічної служби України;
- накази, інструкції, галузевий стандарт, які регламентують роботу стаціонарів хірургічного профілю; хірургічних і травматологічних кабінетів поліклініки;
- посадові інструкції медичних сестер на кожному робочому місці;
- сучасні методи медсестринського обстеження пацієнтів;
- симптоматику захворювань і ушкоджень, їх ускладнення, обсяг долікарської допомоги при невідкладних станах і догляд за пацієнтами;
- профілактику хірургічної інфекції, основи асептики, антисептики;
- методи передстерилізаційного очищення та стерилізації медичного інструментарію;
- неоперативну й оперативну хірургічну техніку.

Студенти повинні вміти:

- володіти навичками професійного спілкування;
- виконувати медсестринські маніпуляції в хірургії;
- за даними обстежень оцінити стан пацієнта та за необхідності надати невідкладну долікарську допомогу в разі:
 - гострої крововтрати, масивної кровотечі;
 - поранення шиї;
 - легеневої кровотечі;
 - кровотечі з носа;
 - перелому хребта (ускладненого і неускладненого);
 - вивиху нижньої щелепи;
 - перелому трубчастих кісток;
 - перелому ребер, відкритого пневмотораксу;
 - переломів кісток таза;
 - черепно-мозкової травми;
 - травматичного шоку;
 - хімічних опіків шкіри;

- хімічного опіку стравоходу;
- термічного опіку;
- ураження електричним струмом високої напруги;
- електротравми;
- обмороження;
- гострого живота;
- гострої затримки сечі;
- печінкової та ниркової кольок;
- початкової стадії маститу;
- гострого тромбофлебіту;
- посттрансфузійних ускладнень;
- вміти здійснювати сестринський процес під час догляду за пацієнтами із хронічними захворюваннями.

Студенти мають бути поінформовані про:

основи Законодавства України про охорону здоров'я;

стан хірургічної захворюваності населення;

правила роботи з пацієнтами діагнозом “ВІЛ/СНІД”;

особливості організації роботи стаціонарних відділень хірургічного профілю;

правила охорони праці, техніки безпеки, електробезпеки та безпеки життєдіяльності;

сучасні методи обстеження, лікування, догляду та спостереження за пацієнтами хірургічного профілю. Робота в стаціонарі Робочі місця студентів: перев'язувальна (чиста та гнійна), операційна, гіпсувальна, пост медичної сестри, операційні. Студенти самостійно оцінюють стан тяжкості пацієнтів, визначають послідовність заходів з підготовки пацієнтів до операцій і процедур, догляду за хворими, надають долікарську допомогу при невідкладних станах, виконують призначення лікаря. Роботу студентів контролюють досвідчені медичні сестри, а в операційній, кабінеті переливання крові вони працюють під безпосереднім керівництвом медичних сестер відповідних підрозділів хірургічного стаціонару.

Практичні навички:

- підготовка пацієнтів до: ендоскопічного дослідження (бронхоскопії, фіброгастродуоденоскопії, цистоскопії, колоноскопії, ректороманоскопії);
- рентгенологічного дослідження (жовчного міхура, нирок, сечових шляхів, таза, поперекового відділу хребта); ультразвукового дослідження органів черевної порожнини та малого таза;
- магнітно-резонансної томографії, комп'ютерної томографії;
- транспортування та перекладання хірургічних хворих;
- транспортування травматологічних хворих з переломами таза, стегнової кістки, ребра, хребта;
- підготовка ватно-марлевих кульок, серветок, тампонів;
- знезаражування і передстерилізаційне очищення хірургічного інструментарію, шприців;
- контроль якості передстерилізаційного очищення;
- укладання матеріалу в бікси для стерилізації;
- підготовка зондів, дренажів до стерилізації та проведення їх стерилізації;
- оброблення рук сучасними методами;
- одягання операційної сестри і хірурга;
- підготовка стерильного стола до роботи в перев'язувальній та операційній;
- проведення місцевої анестезії, анестезії хлоретилом;
- складання інструментів для: венесекції;
- трахеостомії;
- плевральної пункції;
- первинного хірургічного оброблення ран;
- лапароцентезу;
- апендектомії;

- лапаротомії;
- трепанації черепа;
- ампутації кінцівки;
- скелетного витягання.
- підготовка ліжка для післяопераційного хворого;
- заповнення інфузійних систем і підключення їх;
- узяття крові з вени;
- визначення групи крові та резус-фактора експресметодом;
- проведення проб на сумісність донора і реципієнта;
- промивання шлунка;
- постановка клізм;
- катетеризація сечового міхура;
- підготовка пацієнта до операції;
- проведення премедикації;
- проведення туалету операційних і гнійних ран;
- зняття швів;
- накладання м'яких і твердий пов'язок:
 - клейових, клейово-пластирних, клеолових;
 - бинтових;
 - “чепець”;
 - на одне і обидва ока;
 - вуздечку;
 - хрестоподібну на потилицю з переходом на спину;
 - колосоподібну на плечовий суглоб;
 - спіральну на грудну клітку;
 - на грудну залозу;
 - Дезо;
 - на пахову ділянку;
 - черепащачу на ліктьовий і колінний суглоби;

- “лицарська рукавичка”;
- на палець (спіральну, колосоподібну);
- косинкову на верхню кінцівку;
- восьмиподібну на надп’яtkово-гомiлковий суглоб;
- поворотну на стопу;
- еластичних бинтів на кінцівки;
- тiснотугу пов’язку.
- твердих пов’язок:
- шини Крамера, Дiтерiхса;
- пiдготовка гiпсових бинтів, лонгет, накладання i зняття їх;
- пiдготовка для застосування шини Беллера;
- накладання джгута при артерiальнiй i венознiй кровотечах;
- пальцеве притискання артерiй;
- проведення непрямого масажу серця;
- проведення штучної вентиляцiї легенiв;
- виведення нижньої щелепи при западаннi язика;
- оформлення картки пацiєнта стацiонару.

МЕДСЕСТРИНСТВО В ПЕДІАТРІЇ

Студенти повинні знати:

- структуру дитячих закладів охорони здоров’я та функціональні обов’язки постової медичної сестри, медичної сестри процедурного кабінету, дiльничної медичної сестри полiклiніки (амбулаторiї сiмейної медицини);
- правові аспекти роботи медичної сестри з дiтьми та їхніми родинами;
- посадові обов’язки медичної сестри;
- анатомо-фiзiологiчні особливостi дiтей рiзних вiкових груп;
- накази та iнструкцiї, якi регламентують роботу дитячого стацiонару та полiклiніки;
- анатомо-фiзiологiчні особливостi розвитку дiтей;

- правила вигодовування доношених і недоношених дітей і розрахунок разової і добової кількості їжі; симптоматику захворювань, їх ускладнення, догляд за пацієнтами;
- календар профілактичних щеплень.

Студенти повинні вміти:

- володіти навичками професійного спілкування;
- володіти навичками виконання сестринських маніпуляцій у педіатрії;
- оформляти медичну документацію;
- виконувати обов'язкові практичні навички;
- за даними обстежень оцінювати стан дитини, ступінь його тяжкості;
- давати поради батькам щодо вигодовування та загартування дітей;
- проводити санітарно-освітню роботу;
- здійснювати догляд і спостереження за хворою і здоровою дитиною;
- надавати долікарську допомогу при невідкладних станах:
- гіпер- та гіпоглікемічній комі;
- гіпертермії;
- судомному синдрому, ларингоспазмі;
- носовій кровотечі;
- асфіксії новонародженого;
- анафілактичному шоці;
- блюванні;
- непритомності.

Студенти мають бути поінформовані про:

- стан захворюваності дитячого населення;
- методи планування сім'ї;
- особливості організації роботи стаціонарних відділень педіатричного профілю;
- сучасні методи обстеження, лікування, догляду та спостереження за пацієнтами.

Розподіл студентів за робочими місцями здійснюють методичні та безпосередні керівники практики з урахуванням можливостей лікувального закладу та переліку обов'язкових навичок. Самостійну роботу студенти на кожному робочому місці здійснюють під контролем досвідчених медичних сестер. Студенти проводять догляд за дітьми різних вікових груп, засвоюють специфіку роботи на посту медичної сестри, виконують процедури і маніпуляції, оцінюють ступінь тяжкості стану хворих, анатоμο-фізіологічні особливості розвитку дитини, визначають заходи з догляду за хворими й обсяги долікарської допомоги при невідкладних станах, проводять санітарно-освітню роботу з батьками.

Практичні навички:

- підготовка ліжка для пацієнта, заміна постільної та натільної білизни. Сповивання та вкладання грудної дитини в ліжко;
- проведення ранкового туалету дитини: догляд за шкірою, очима, вухами, носом, волоссям, порожниною рота. Підмивання дитини;
- подавання судна (висаджування на горщик), проведення дезінфекції;
- годування дитини. Для грудних дітей — підігрівання суміші й годування через соску. Оброблення сосок, посуду;
- вибір призначень з листка призначень;
- визначення частоти пульсу, дихання, вимірювання температури тіла, реєстрація її в температурному листку; вимірювання артеріального тиску та його реєстрація;
- закапування ліків в очі, ніс і вуха;
- накладання зігрівального компресу, застосування грілки, міхура з льодом;
- накладання гірчичників, банок. Виконання гірчичного обгортання;
- проведення очисної, живильної клізми;
- промивання шлунка;
- уведення газовивідної трубки;

- проведення шлункового зондування;
- проведення дуоденального зондування;
- підготовка інструментарію до плевральної пункції;
- підготовка інструментарію до інтубації і трахеостомії;
- здійснення догляду за хворими з трахеостомою;
- використання електровідсмоктувача;
- підготовка пацієнта до рентгенологічного обстеження травного каналу;
- підготовка хворого до ультразвукового обстеження;
- підготовка маніпуляційного кабінету до роботи;
- підготовка стерильного стола;
- набирання шприцом ліків з ампул і флаконів;
- розрахунок, розчинення і введення антибіотиків;
- визначення чутливості хворого до антибіотиків;
- уведення ліків підшкірно та внутрішньом'язово;
- підготовка систем внутрішньовенного краплинного введення рідини;
- внутрішньовенне введення ліків;
- взяття крові з вени для лабораторного дослідження;
- знезаражування та передстерилізаційне очищення інструментарію;
- проведення оксигенотерапії дітям;
- розрахунок дози інсуліну та його введення;
- робота над документацією медичної сестри в стаціонарі;
- виписування рецептів, довідок, направлень на обстеження;
- вигодовування дітей віком до 1 року;
- проведення антропометрії у дітей;
- проведення контрольного зважування грудних дітей;
- розрахунок добової і разової кількості їжі залежно від віку дитини;
- підготовка і проведення гігієнічної ванни.

РОБОТА В ПОЛІКЛІНІЦІ

(поліклінічних відділеннях, амбулаторіях загальної практики сімейної медицини)

МЕДСЕСТРИНСТВО У ВНУТРІШНІЙ МЕДИЦИНІ:

Студенти закріплюють навички роботи дільничної медичної сестри (медичної сестри сімейної медицини), заповнюють медичну документацію на пацієнтів та диспансерні групи, виконують призначення лікаря з догляду за пацієнтами вдома; проводять санітарно-освітню роботу, заповнюють уніфіковану документацію.

Практичні навички:

- реєстрація в журналі викликів додому;
- заповнення паспортної частини амбулаторної картки пацієнта;
- виписування направлень до лабораторії;
- виписування направлень на обстеження;
- виписування рецептів, вимоги в аптеку;
- підготовка процедурного кабінету до роботи;
- проведення стерилізації медичного інструментарію;
- проведення парентерального введення ліків: підшкірно, внутрішньом'язово;
- проведення зондування шлунка і дуоденального зондування;
- проведення внутрішньошкірних проб;
- вимірювання температури тіла та її графічний запис;
- проведення суб'єктивного й об'єктивного обстеження пацієнта;
- вимірювання артеріального тиску та його реєстрація;
- зняття електрокардіограми;
- проведення патронажу пацієнтів;
- догляд за тяжкохворими вдома.

МЕДСЕСТРИНСТВО В ХІРУРГІЇ:

Робочі місця студентів: хірургічний, травматологічний кабінети та їх відповідні підрозділи (перев'язувальна, мала операційна, гіпсувальна). Студенти самостійно виконують маніпуляції, заповнюють медичну документацію, виконують призначення лікаря.

Практичні навички:

- заповнення амбулаторних карток;
- виписування рецептів;
- підготовка амбулаторних пацієнтів до спеціальних обстежень (ендоскопічного, УЗД, лабораторних та ін.); підготовка до стерилізації і проведення стерилізації перев'язувального матеріалу, інструментів (ватномарлеві кульки, серветки, тампони);
- оброблення рук сучасними способами;
- оброблення операційного поля;
- зняття швів;
- підготовка інструментарію до первинного хірургічного оброблення ран;
- знезаражування і передстерилізаційне очищення хірургічного інструментарію. Контроль якості передстерилізаційного очищення;
- асистування під час амбулаторних операцій;
- профілактика правця;
- накладання швів;
- накладання пов'язок;
- відвідування пацієнтів удома (проведення пов'язок, оброблення пролежнів, зняття пов'язок);
- надання невідкладної допомоги при термінальних станах;
- накладання джгута при артеріальній та венозній кровотечах;
- пальцеве притискання артерій.

МЕДСЕСТРИНСТВО В ПЕДІАТРІЇ

Проводиться закріплення навичок самостійної роботи на прийомі з лікарем, обслуговування диспансерної групи, заповнення медичної документації, виконання маніпуляцій і процедур в умовах поліклініки та вдома; патронаж хворої і здорової дитини. Студенти проводять допологовий патронаж, патронаж новонароджених, дітей віком до 1 року та хворих дітей разом із дільничною медичною сестрою (медичною сестрою амбулаторії сімейної медицини), здійснюють відбір для профілактичних щеплень, диспансерних оглядів, виконують призначення лікаря дитині вдома, проводять профілактичні щеплення.

Практичні навички:

- проведення антропометрії;
- визначення маси тіла, зросту залежно від віку;
- проведення контрольного зважування;
- складання схеми годування дітей першого року життя;
- вимірювання температури тіла та її реєстрація;
- підрахунок пульсу та визначення його характеристики;
- підрахунок дихання та визначення його характеристики;
- вимірювання артеріального тиску та його реєстрація;
- розрахунок дози ергокальциферолу для профілактики і лікування рахіту;
- заповнення документації дільничної медичної сестри (медичної сестри амбулаторії сімейної медицини); збирання калу на копрограму, яйця гельмінтів, бактеріологічне дослідження;
- проведення патронажу (допологового, новонароджених і хворих дітей);
- проведення проби Манту та оцінювання результату;
- проведення профілактичних щеплень.

САМОСТІЙНА ПОЗААУДИТОРНА РОБОТА СТУДЕНТА

Для вдосконалення здобувачами вищої освіти вміння і навички самостійно розв'язувати виробничі завдання та активізували свою діяльність, розширити світогляд, підвищити ініціативність, під час переддипломної практики пропонується виконати індивідуальні завдання, а саме:

- написання рефератів, доповідів з означених тем;
- підготувати паспорт лікуваль-профілактичного закладу з описанням його структури, посадових інструкцій медичних сестер;
- виготовлення тематичних санбюлетнів, стендів, таблиць, муляжів, слайдів, малюнків, альбомів, кросвордів, фільмів тощо (за рекомендацією методичних керівників виробничої практики);
- вивчення інструктивних листів, чинних наказів МОЗ України та місцевих органів охорони здоров'я;
- ведення медичної та медсестринської документації;
- заповнення та ведення медсестринської історії здоров'я пацієнта відповідно до п'яти етапів медсестринського процесу;
- робота в бібліотеках з періодичними виданнями, медичною літературою.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Щоденно методичні та безпосередні керівники здійснюють контроль за дисципліною практикантів, виконанням графіка проходження переддипломної практики, веденням щоденників. Методичні керівники практики проводять поточний контроль виконання програми практики. Підсумковий контроль проводиться шляхом диференційованого заліку. Звітним документом здобувача вищої освіти переддипломної практики є щоденник практики, який містить текстовий і фото-звіт про виконання програми переддипломної практики .

Вимоги до змісту і оформлення звіту з практики:

1. Результат проходження практики студент оформляє як письмовий звіт, який повинен мати чітку побудову, логічну послідовність, переконливу аргументацію, обґрунтованість рекомендацій та висновків.
2. Звіт складається з:
 - титульного аркуша;
 - змісту, який містить всі розділи і підрозділи із зазначенням сторінок, на яких вони викладені;
 - щоденника;
 - індивідуального завдання (реферат);
 - списку використаних джерел;
 - фотозвіт (2-3 фото під час проходження практики)
 - додатків.
3. Основна частина звіту поділяється на розділи, перелік і послідовність яких визначаються змістом програми практики.
4. Загальний обсяг звіту повинен становити 8-10 сторінок формату А4 надрукованих або акуратно написаних від руки. Поля залишаються з чотирьох сторін аркуша: зліва – 30 мм, справа – не менше 10 мм, зверху і знизу – не менше 20 мм. Сторінки звіту повинні бути пронумеровані: на першій сторінці номер не ставиться.
5. Таблиці повинні бути виконані на окремих листах та додатки включаються у нумерацію сторінок. Кожна таблиця повинна мати заголовок, який починається з великої літери і розміщується нижче слова «Таблиця», яке пишеться над правим верхнім кутом таблиці. Таблиці нумеруються послідовно арабськими цифрами. При перенесенні частини таблиці на іншу сторінку на неї вказується: «Продовження таблиці» (із зазначенням її номера). Таблиці розміщують так, щоб їх можна було розглянути без перегортання сторінки після першого посилання на них у тексті звіту. При посиланні на таблицю вказують її номер і слово «таблиця» у скороченому вигляді (наприклад: табл. 1).
6. У додатках наводяться форми статистичної звітності та допоміжні матеріали. Кожний додаток починають з нової сторінки, у правому верхньому куті якої пишеться слово «Додаток №».
7. Звіт відповідним чином оформлюється і подається на кафедру.

Захист звіту з практики:

1. Заповнений щоденник студент подає на перевірку керівникові практики від бази практики.

2. Керівник знайомиться зі щоденником. При позитивній оцінці візує звіт на відповідній сторінці, готує характеристику на студента, яка викладається у щоденнику практики. У характеристиці дається оцінка виконання програми практики студентом.
3. Звіт подається студентом на кафедру керівникові для перевірки і візування
4. У випадках невідповідності вимогам щодо змісту і оформлення звіту, він повертається на доопрацювання.
5. Захист звіту практики приймає комісія, яку призначає завідувач кафедри з числа викладачів, з обов'язковим включенням до комісії керівника практики від кафедри.
6. За результатами захисту виставляється диференційована оцінка, яка фіксується на відповідній сторінці щоденника, у відомості та заліковій книжці.
7. Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно через рік. Студент, який отримав негативну оцінку з практики не допускається до державної атестації.

Критерії диференціації оцінки з практики:

- 90-100 балів (відмінно) – зміст і оформлення звіту і щоденника бездоганні, характеристика студента позитивна, повні і точні відповіді на запитання членів комісії з програми практики;
 - 76-89 балів (добре) – неістотні зауваження щодо змісту і оформлення звіту і щоденника, характеристика студента позитивна, у відповідях на запитання членів комісії з програми практики студент допускає окремі неточності, хоча має тверді знання;
 - 61-75 балів (задовільно) – недбале оформлення звіту і щоденника, переважна більшість запитань з програми практики у звіті висвітлена, однак мають місце неточності, помилки, логічні похибки, характеристика студента в цілому позитивна, при відповідях на запитання членів комісії студент відповідає непевно, збивається, допускає помилки, не має твердих і достатніх знань;
- До 60 балів (незадовільно) – у звіті висвітлені не всі розділи програми практики або звіт підготовлений не самостійно, характеристика студента негативна, на запитання членів комісії студент не дає правильної відповіді.

ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

1. Актуальні питання педіатрії / За ред. В.В. Бережного. — К.: Здоров'я, 2006.

2. Антропова Т.О. Обстеження та визначення стану здоров'я: підручник / Т.О. Антропова та ін. — К.: Медицина, 2006. — 352 с.
3. Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразалій Л.П., Апшай В.Г. Медсестринський догляд за пацієнтом. — К.: Здоров'я, 2000. — 248 с.
4. Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразалій Л.П., Апшай В.Г. Медсестринський процес: Основи сестринської справи та клінічного медсестринства. — К.: Здоров'я, 2001. — 208 с.
5. Касевич Н.М. Практикум із сестринської справи: навч. посібн. — К.: Здоров'я, 2005. — 464 с.
6. Ковальчук О.Л., Сабадишин Р.О., Маркович С.В. Медсестринство в хірургії. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. — 480 с.
7. Методические рекомендации по применению дезинфицирующих средств, разрешенных к применению в Украине. — Одесса: Б. и., 2005.
8. Медсестринство в педіатрії / За ред. В.С. Тарасюка. — К.: Здоров'я, 2001.
9. Основи догляду в домашніх умовах: навч. посібн. для патронажних медичних сестер / За заг. ред. І.Т. Усіченка, А.В. Царенка, С.А. Місяка. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2000 — 372 с.
10. Пономаренко В.М. Реорганізація первинної медикосанітарної допомоги населенню на засадах загальної лікарської практики/сімейної медицини: інструктивно-методичні матеріали для сімейного лікаря. — К.: Б. в., 2001. — 172 с.
11. Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими / За заг. ред. д-р мед. наук, проф. А.В. Єпішина. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2001.
12. Файник А.Ф., Бродик О.В. Невідкладні стани в клініці внутрішніх захворювань. — Львів: Фенікс, 2002. Шегедин М.Б., Шуляр І.А. та ін. Медсестринство в терапії. — Дрогобич: Відродження, 2006.

ДОДАТКОВА

1. Ваврик Ж.М. Лекції з хірургії. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. — 444 с.
2. Ковальчук Л.Я. та ін. Анестезіологія, реанімація та інтенсивна терапія невідкладних станів: навч. посібник. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2003. — 324 с.
3. Кудрявцева Т.О. Сестринський процес: етапи, зміст, документація: навч.-метод. посібн. — К.: Здоров'я, 2001. — 96 с.
4. Тарасюк В.С. Ріст і розвиток людини. — К.: Здоров'я, 2002. — 272 с.
5. Шевченко О.Т. Психологія кризових станів: навч. посібн.— К.: Здоров'я, 2005 — 120 с.